

9. Шамина Е. А. Из опыта идентификации пейоративных и мелиоративных наименований в английском языке / Вестник Ленинградского Университета, 1998. – Вып. 4. – 99 с.

10. Chatman S., Levin S. Essays on the Language of Literature. Boston, Houghton Mifflin, 1967. – 450 p.

11. Crystal D. and Davy D. Investigating English Style. Longmans, Ldn, 1969. – 280 p.

12. Fowler R. Essays on Style and Language. Ldn, 1966. – 200 p.

13. Murry J. Middleton. The Problem of Style. Ldn, 1961. – 148 p.

14. Sebeok Th. A. Style in Language. N. Y. – L., 1960. – P. 82-93.

15. Ullmann, S. Language and Style. N. Y., 1964. – 270 p.

Консва О.В.

студентка,

*Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника*

РЕФЛЕКСИ БІБЛІЙНОЇ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНОЇ КАРТИНИ СВІТУ У СИСТЕМІ АНГЛІЙСЬКОЇ ФРАЗЕОЛОГІЇ: ЛІНГВОКУЛЬТУРНО-ДИСКУРСОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Лінгвістика початку ХХІ століття взяла стратегічний курс на вивчення мовних феноменів у тісному зв'язку з людиною та культурою. Абсолютна більшість мовних явищ отримали нове прочитання – у безпосередньому поєднанні з історією, культурою, світоглядом. Усі рівні мови так чи інакше розглядаються у контексті вмісту геномів культури та специфіки їхньої конфігурації. Фразеологічний рівень організації мовної системи у зазначеному ключі становить неабиякий інтерес. Пояснюється це тим, що фразеологічний масив є одним із найбільш складних та статичних сегментів мовного корпусу [5, с. 18]. Про це у своїх дослідженнях пишуть В. Архангельський, Є. Верещагін, В. Жуков, В. Костомаров, О. Кунін, В. Мокієнко, О. Молотков, М. Шанський, А. Аксамитов, В. Маслова, Я. Мельник, М. Алефіренко, В. Білоноженко, М. Демський, Д. Баранник, Я. Баран, Р. Зорівчак, Л. Дядечко, В. Калашник, Л. Коломієць, Ф. Медведєв, Ю. Прадід, Л. Савченко, Л. Скрипник, В. Ужченко, О. Юрченко та ін.

Як відомо, конгломерат стійких словосполучень формується століттями (впродовж усієї історії культури) і є константним щодо різного роду семантичних динамік [2, с. 26]. Також фразеологічна система маніфестує чітку стратиграфію, в якій віддзеркалюється історична послідовність «накладань» окремих пластів, різного роду запозичень [6, с. 768].

Англійська фразеологічна система, як і більшість мовних комплексів Європи, формувалася за участі кількох основних чинників. До них належить архаїчний (який сформувався на ранніх етапах розвитку мовної системи), також його можна назвати дописемним та долітературним. Цей період характеризується язичницьким або політеїчним етапом розвитку мовної картини світу і таким, коли британська мовна система перебувала у відносній ізоляції. Наступним був етап культурних впливів. Масив британської мовокультури зазнає інтервенції з боку римської культури та латинської мови. Відкрився своєрідний «інформаційний шлюз», і архаїчна мовнокартинна система ввібрала значний обсяг культурного матеріалу з центрального та південного регіонів Європи. Але найбільш показовим та знаковим було запозичення письма і текстової культури. Переклади Святого Письма позначились на британському мовно-культурному ландшафті.

Наступним етапом, який революційно вплинув на систему британської мовної культури, була епоха Просвітництва, коли масив інформації (знання про світ) розширився і філософські вчення, ідеї близькосхідних, арабських, китайських та ін. мислителів доповнили вже існуючий набір знань. Крім цього, значною мірою філософи, письменники та поети стали додатковим важелем культури. Вони у свою чергу наситили англійську фразеологію новими формулами інформаційних згустків, і в такий спосіб утворився новий пласт стійких семантичних структур.

У XIX та XX століттях висловлювання не лише представників культури, а й політиків, працівників медійної сфери та ін. утворили останній прошарок.

У цій картині культурних нашарувань не значною мірою, але все ж знайшов місце також вплив англомовних, але не британських джерел, який трансформувався у своєрідний сурогатний мікропрошарок. У результаті своєрідної рекогносцировки можемо спостерігати історію культури, а також еволюційну шкалу розвитку аксіологічної, світоглядної та інших моделей, в яких спресувалися коди культури. Як

наслідок, британська модель мовної картини маніфестується фразеологічним комплексом і є сумарною величиною, результатом цих нашарувань.

Вивчаючи сучасний мовно-культурний масив, можна зосередитися на фразеології як такій, а можна обрати окремий пласт, у рамках якого кожен досліджуваний об'єкт може бути розглянутий достатньо повно й об'єктивно.

Якщо говорити про британську мовну картину світу і здійснювати препарати у площині стійких словосполучень, то, на нашу думку, на особливу увагу заслуговує такий важливий складник, як християнська морально-етична система у комплексі культуротворчих чинників. Інакше кажучи, період впливу християнської ідеології на вже існуюче культурне тло і подальша її рецепція та корекція світоглядних структур може бути відстежена крізь призму аналізу заповідей Божих, заінстальованих у фразеологічний комплекс. Це означає, що запозичення, з одного боку, біблійної фразеології сформувало вплив, а з іншого – процес генезису нових стійких структурно-семантичних сполук християнської етики та моралі, а якщо конкретніше, то заповідей вплинуло на процес еволюції системи. Тому методом суцільної вибірки, а також типологізації і класифікації фразеологізмів можемо виявити загальну статистичну картину, яка у свою чергу дозволить зробити об'єктивні узагальнення.

Попередні процедури селекційної обробки фразеологічного континууму демонструють цікаві закономірності і полягають у тому, що саме цей обсяг, який маніфестується десятима базовими конститuentами християнської віри, представлений незначним обсягом – не більше десяти відсотків. Після опрацювання близько однієї тисячі фразем виявилось, що менше однієї сотні сполучень орієнтують мисленнєву, мовленнєву та соціальну поведінку людини на безпосередню чи хоча б віддалену форму, які дефінітивно визначені у Святому Письмі. Скажімо, у достатньо обмеженому обсязі представлені стійкі словосполучення, які орієнтують поведінку людини на шанобливе ставлення до батьків чи до ближнього свого. Заклик не чинити зло іншим та не жадати майна чи дружини ближнього свого теж досить вузько висвітлено у фразеологічному комплексі англійської мови. Відносно ширше коло фразеологічних одиниць знаходимо у словниках, які стандартизують комунікативну поведінку, – «не свідчи неправдиво на ближнього свого». Тобто говорити неправду, свідомо брехати, обманювати і паплюжити іншого, поводитись у такий спосіб, коли сказане слово не відповідає

дійсності, британською соціокультурою засуджується. Це поведінка, яка культурною системою ідентифікується знаком «мінус», – є негативом. За мову, мовленнєву поведінку, дане слово, обіцянку чи присягу, які не будуть виконані, соціумом і культурою загалом передбачений осуд. Не в усіх словосполученнях виявляються прямі зв'язки з текстом Святого Письма (йдеться про відібрані фразеологізми, в яких висвітлюється ідея однієї із заповідей), але так чи інакше має місце асоціативний зв'язок, чи непряма експлікація.

Актуальними у контексті нашого підходу є перші три заповіді, які закликають «не мати інших богів», «не сотворити собі кумира (ідола)» та «не згадувати імені Господа намарне». Беручи до уваги факт константності та консервативності британської соціокультури, а також шанобливого ставлення до свого родоводу і до королівського двору (королеви), реалії цієї картини дещо контрастують з канонами, висвітленими у Старому та Новому Заповітах. Це відрізняє британську модель картини світу від європейських.

Частина заповідей взагалі не знаходить аналогічних ідей у стійких словосполученнях. Так, скажімо, необхідність «святкувати суботній день» чи «не згадувати імені Господа намарне» не відобразилася у фразеологічному масиві.

Після попереднього опрацювання фразеологічної системи англійської мови, а також спроби виявити комплекс ознак на наявність таких етичних категорій, як гідність, доброчинство, шляхетність, відповідність високим громадянським ідеалам, етичним нормам та ін., можна зробити висновок, що культура історичної Британії, яка має глибоке коріння і сягає далекого минулого, а також періодів активного формування культурних констант і стереотипів (це VIII–XV ст. та більш пізні періоди), укладання норм соціальної поведінки, організувалася без особливої участі християнських морально-етичних стандартів [3, с. 75]. Це за умови, що Британія в ці історичні періоди високо позиціонувала синергетичну роль християнської філософії і обряду. Також відстежується тенденція часткової розбіжності семантики стійких фразеологічних утворень з біблійними імперативами. У порівнянні зі слов'янськими мовними картинами світу, де більш інтенсивно залучено заповіді Божі у генезисі соціокультурної та духовної дійсності, британська модель дещо стриманіше рецентує обсяг біблійних соціокультурних стандартів, але при цьому залишається культурно більш статичною та стандартизованою.

Узагальнюючи сказане, зробимо висновок, що комплекс стійких словосполучень, який є «втіленням душі народу» і віддзеркаленням його внутрішнього світу попри беззаперечну дослідженість, залишає значний простір для наукових препарувань [1, с. 18]. Особливо актуальною фразеологія є з огляду на культурологічні, ментально-світоглядні, психолінгвістичні, лінгвоаксіологічні та інші новітні ракурси досліджень.

Список використаних джерел:

1. Алефіренко Н. Ф. Лінгвокультурологія: цінностно-смысловое пространство языка. Москва, 2012. 288 с.
2. Дядечко Л. П. «Крылатый слова звук», или Русская эптология. Киев, 2007. 336 с.
3. Єрушевич Г. Д., Мельник Я. Г. Логіка та етика. Івано-Франківськ, 2016. 120 с.
4. Кунін А. В. Англо-русский фразеологический словарь : у 2 т. Москва, 1967. 1264 с.
5. Савченко Л. В. Феномен етнокодів духовної культури у фразеології української мови: етимологічний та етнолінгвістичний аспекти. Сімферополь, 2013. 600 с.
6. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава, 2010. 844 с.

Кузьменко А.П.

студентка;

Крайчинська Г.В.

кандидат філологічних наук, доцент,

Національний університет «Острозька академія»

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ РЕКЛАМИ НА ЛЕКСИЧНОМУ РІВНІ

Всі виробники товарів знають, що для збільшення прибутку від продажів, необхідно знати як правильно впливати на споживача. Для того, щоб успішно функціонувати на ринку замало лише займатися продукцією, треба вміло використовувати різні інструменти для просування товару в маси. Саме тому завдання перекладачів полягає у тому, щоб правильно донести повідомлення, яке хотів поширити